

Het wereldberoemde Franse vocaal ensemble Organum zingt zaterdagavond gregoriaans in de Bossche Sint-Jan. Foto Organum

Eeuwenoude kerkgezangen zijn actueler dan ooit. Het Nederlands Gregoriaans Festival strijkt neer in Den Bosch.

MARK VAN DE VOORT

Vijfentwintig jaar geleden werd de Nederlandse hitparade opgesierd door een opmerkelijk vocaal hoogstandje. Het monnikenkoor Canto Gregoriano van het Spaanse klooster Santo Domingo de Silos scoorde een hit met een onvervalst stukje middeleeuwse zang. De kalmerende koorklanken van het eeuwenoude gregoriaans raakte velen diep. De onthaastende kerkgezangen hebben niets van hun glans verloren. Dat zal blijken tijdens het Nederlands Gregoriaans Festival, vrijdag tot en met zondag in Den Bosch. Na de editie van 2016 is het de tweede keer dat het festival weer volledig kan uitpakken in Den Bosch.

„Vorig jaar vond nog een ééndaags evenement plaats. Door subsidietegenvallers waren we niet eerder in staat een groter festival op touw te zetten. Maar nu zijn we terug”, zegt artistiek leider Hans Leenders, die het festival samen met Marcel Zijlstra opzet. Van oudsher was het festival in Ravenstein, maar Den Bosch was vier jaar geleden een logische volgende stap.

„Den Bosch beschikt over veel meer ideale concertlocaties als de Sint-Jan en de Grote Kerk. De stad ligt ook veel centraler”, verklaart Leenders. Zelf is Leenders actief als hoofdorganist en dirigent in de Onze-Lieve-Vrouwebasiliek in Maastricht. „Gregoriaans is daar nog steeds een essentieel onderdeel van de dagelijkse praktijk.”

Tijdens het festival wordt de actualiteitswaarde van het gregoriaans uitgediept. Onder de thematische noemer 'Werk in uitvoering' worden er drie dagen lang concerten, workshops en lezingen gegeven. „Gregoriaans is continu in ontwikkeling en wordt door componisten en musici onderzocht. Hoe moet je deze gezangen precies uitvoeren?“, legt Leenders uit. „Eigentijdse componisten gaan ook aan de slag met het melodisch materiaal van het gregoriaans en hergebruiken het op inventieve wijze.“

Tijdens het openingsconcert voert Collegium Vocale Eindhoven de première uit van Planctus Cygni van de Nederlandse componist Gerard Beljon. Vorig jaar ging hier al een deel van in première, maar vrijdag klinkt het volledige werk in de Grote Kerk (20.00 uur).

Hoofdact van het festival is het Franse vocaal ensemble Organum, dat al sinds 1982 onder aanvoering staat van dirigent Marcel Pérès. Een wereldberoemd specialistenensemble dat zaterdag in de Sint-Janskathedraal aantreedt (19.00 uur). „Ze etaleren een geheel eigen kijk op het gregoriaans. Heel bijzonder dat ze komen.“

Maar het gregoriaans festival is niet alleen voor ingewijden, geeft Leenders aan. „De magie van het gregoriaans blijft voor iedereen overeind staan. Het onzegbare wordt verklankt en die tijdloze spirituele klanktaal kunnen veel mensen meevoelen.“

Schola-estafette

Een festivalhoogtepunt is de gratis toegankelijke schola-estafette op zaterdag. Een evenement dat in 2016 druk bezocht werd. Acht schola-koren uit heel het land presenteren zich in de Sint-Jan. Verder zijn er optredens van Cantamare, Vocaal Ensemble Markant en Gregoriana Amsterdam, en zijn er op de zondagochtend speciale kerkdiensten. „Heel bijzonder is ook het optreden van Ensemble Cantores Sancti Gregorii dat voor een liturgisch concert geput heeft uit de Alamire-codex. Prachtige gezangboeken die in het Bossche Zwanenbroedershuis worden bewaard, en nu weer tot leven komen“, zegt Leenders.

Nederlands Gregoriaans Festival, vrijdag 14 t/m zondag 16 juni, Den Bosch.